

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป
โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมราชศึกษา
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ศรายุทธ ละวรรณ¹ และ ปิยวดี นิลสนธิ²

¹สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภูมิศาสตร์และภูมิสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Received 22/03/23 Revised 10/06/23 Accepted 12/06/23

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังการเรียนรู้ รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนธรรมราชศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 26 คน คัดเลือกโดยวิธีการเลือกแบบสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ แบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.58 (S.D.= 1.78) และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 และผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 (S.D.= 0.53)

คำสำคัญ : ชุดสื่อประดิษฐ์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ภูมิศาสตร์

**The Development of Academic Achievement Geography on the Topic
of Population in Europe Using Instructional Media for
Mathayomsuksa 2 Students at Dammarat Suksa School,
Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province.**

Srayut Lawanna¹ and Piyawadee Nilsonthi²

¹ Program in Social Studies, Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

² Lecturer of Geography and Geoinformatics Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Chiang Mai Rajabhat University

Received 22/03/23 Revised 10/06/23 Accepted 12/06/23

Abstract

This research aims to achieve the following objectives: 1) To compare the learning outcomes of Mathayomsuksa 2 students at Dammarat Suksa School before and after learning about the population in Europe using artificial media kits, and 2) To investigate the satisfaction levels of Mathayomsuksa 2 students at Dammarat Suksa School after learning about the population in Europe using instructional media. The sample group comprised 26 students studying in the second semester of the academic year 2022, selected using a group randomization method. The research instruments included geography lesson plans focusing on Population in Europe, an analytical learning achievement test, and a satisfaction questionnaire. Data analysis employed descriptive statistics such as mean and standard deviation, as well as the one-sample t-test. The findings indicate that: 1) Mathayomsuksa 2 students demonstrated significantly higher learning achievements after engaging in the learning management using artificial media kits, with a mean score of 16.58 (S.D.= 1.78), passing the criteria at a statistical significance level of .01, and 80 percent of the students meeting the passing criteria; and 2) The assessment of satisfaction after the learning management yielded the highest level of satisfaction, with a mean score of 4.59 (S.D.= 0.53).

Keyword: Instructional Media, Learning Achievement, Geography

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคน อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าต่อสังคมให้มีคุณภาพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทนต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามสมัย นั่นคือ ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมโลกตลอดเวลา (วัฒนาพร ระเบียบทุกข์, 2541) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ได้กล่าวถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม การเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับรู้ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้ความมุ่งหวังคือครูทุกคน ควรตระหนักในความสำคัญและควรผนึกกำลังกันเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญมากที่สุด (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม โดยเน้นการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการในศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะในหมวดสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมนุษย์ เศรษฐกิจ สังคม ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ การแก้ปัญหา และการวางแผนทางสำหรับอนาคต โดยเลือกสรรเนื้อหาและปรับให้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน เพื่อมุ่งส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก รายวิชาภูมิศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่มีเนื้อหาบรรยายและอธิบายภูมิทัศน์ของโลกเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ทางภูมิศาสตร์ นอกจากนักเรียนจะได้เรียนรู้ในเนื้อหาของวิชาแล้ว การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ต่าง ๆ รวมไปถึงการได้ศึกษาในแหล่งเรียนรู้ที่นำมาใช้ประกอบการศึกษาเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อนักเรียน และในส่วนของนักเรียนเองจะต้องรู้จักฝึกทักษะของกระบวนการคิดให้เกิดขึ้น โดยรู้จักการสร้างจินตนาการหรือสร้างมโนภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่กำลังศึกษาร่วมไปด้วย วิธีการดังกล่าวจะช่วยให้การเรียนรู้บรรลุผลและนำไปสู่การศึกษาวิชาภูมิศาสตร์ที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สื่อการสอนนับว่าเป็นสิ่งที่มีบทบาทเป็นอย่างมากในการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นตัวช่วยในการสื่อสารระหว่างผู้สอนและนักเรียนได้ดีมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในความหมายของบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการ ไม่ว่าสื่อทุกประเภท ถือเป็นพื้นฐานที่จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยองค์ประกอบอย่างหนึ่งของกลวิธีการจัดการเรียนการสอนจากการใช้สื่อที่มีความหลากหลาย ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงต้องคำนึงถึงสื่อที่ใช้ในการสอนให้มีความหลากหลาย ทางเลือกหนึ่งในการเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ คือ การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในกระบวนการเรียนรู้ (Puspitarini & Hanif, 2019) ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนรู้วิชาภูมิศาสตร์ ครูและนักเรียนต่างมองภาพวิชาภูมิศาสตร์ว่าเป็นวิชาที่เน้นบรรยายจดจำ เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาเป็นหลักทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในวิชา ซึ่งจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนธรรมราชศึกษาหลายท่าน ทำให้ได้มุมมองและข้อคิดเห็นที่ตรงกันว่า นักเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญและความสนใจเท่าที่ควร บ่อยครั้งที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านสื่อการสอน เช่น หนังสือเรียน กระดาน หรือสื่อการสอนประเภทคอมพิวเตอร์ จึงไม่มีโอกาสได้ศึกษาสัมผัส หรือค้นหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังขาดทักษะการคิด แก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดวิเคราะห์เป็นสำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนพยายามกระตุ้นพัฒนาและส่งเสริมมาโดยตลอด ทำให้การจัดการเรียนการสอน ในภูมิศาสตร์ในโรงเรียนไม่บรรลุจุดมุ่งหมายเท่าที่ควรจะเป็น

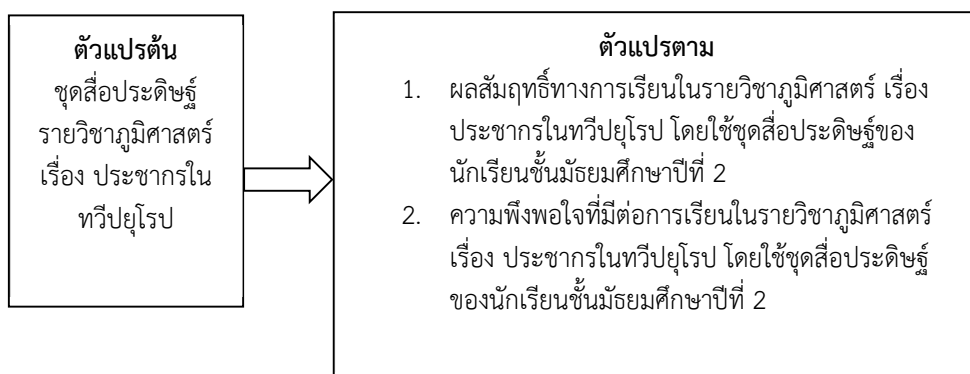
จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาชุดสื่อประดิษฐ์ รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมราชศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มุ่งเน้นให้มีการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเอง เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีความสุขกับการเรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างกว้างขวางเป็นองค์ความรู้ที่ยั่งยืนและดึงศักยภาพของตนเองมาใช้ให้ได้มากที่สุด

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังการเรียนรู้ รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์

3. กรอบแนวคิด

4. สมมติฐานการศึกษา

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์ 80/80

4.2 ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนในรายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

5. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experiment design) ซึ่งดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองกลุ่มเดียววัดสองครั้ง (One group pretest-posttest design)

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมราชศึกษา ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 126 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมราชศึกษา ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้จากการเลือกแบบสุ่ม โดยการจับสลากห้องเรียน จำนวน 1 ห้อง จำนวน 26 คน

5.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาสาระที่นำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้มาจากหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในสาระภูมิศาสตร์ ตัวชี้วัดชั้นปี (1) สำรวจและระบุทำเล ที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา (ส 5.2 ม. 2/1) (2) วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทาง เศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา (ส 5.2 ม. 2/2) ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้ 1) ลักษณะกลุ่มประชากรในทวีปยุโรป 2) ภาษาของประชากรในทวีปยุโรป และ 3) ศาสนา ของประชากรในทวีปยุโรป จำนวน 1 แผน 1 คาบเรียน เวลา 50 นาที

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์

5.3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประชากร ในทวีปยุโรป และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุด สื่อประดิษฐ์

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

5.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์

5.4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ ตรวจสอบ ความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เท่ากับ 0.87

5.4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตาม รูปแบบของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale) ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 พบว่าค่าความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.83

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.5.1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีป ยุโรป โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบไม่มีอิสระต่อกัน (dependent t-test)

5.5.2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน โดยชุดสื่อประดิษฐ์ รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดย หาค่าเฉลี่ยจาก

แบบสอบถามความพึงพอใจโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายนำไปเทียบกับเกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) เกณฑ์การประเมินเป็นช่วงคะแนน โดยคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 ระดับมากที่สุด 3.51 – 4.50 ระดับมาก 2.51 – 3.50 ระดับมาก 1.51 – 2.50 ระดับน้อย และ 1.00 – 1.50 ระดับน้อยที่สุด

6. ผลการศึกษา

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 26 คน สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

6.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภูมิศาสตร์ โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภูมิศาสตร์ โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	26	20	8.50	1.91	29.77*	0.00
หลังเรียน	26	20	16.58	1.78		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 8.50 (S.D. = 1.91) และหลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.58 (S.D. = 1.78) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติ $t\text{-test} = 29.77$

เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภูมิศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความแตกต่างระหว่างผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

การทดสอบ	กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเต็ม	เกณฑ์	$\bar{X}$	S.D.	t
หลังเรียน	26	20	16	16.58	1.78	9.25

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t_{(0.01; df 25)} = 2.787$)

ผลการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ พบว่า ค่าร้อยละของผลสัมฤทธิ์ระหว่างการเรียนรู้ คือ 94.23 คะแนน และค่าร้อยละ หลังเรียนการเรียนรู้ คือ 82.88 คะแนน จากตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้กับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม โดยผลทดสอบหลังเรียน คะแนนเต็ม 20 คะแนน เกณฑ์ผ่าน 16 คะแนน มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.58 (S.D. = 1.78) และพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ไม่มีความแตกต่างกัน

3) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้

ประเด็นความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.58	0.50	มากที่สุด
2. การเรียบเรียงเนื้อหาที่เข้าใจง่าย	4.58	0.50	มากที่สุด
3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น	4.54	0.51	มากที่สุด
4. นักเรียนได้รับความรู้จากการใช้ชุดสื่อประดิษฐ์	4.62	0.49	มากที่สุด

ประเด็นความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	4.50	0.58	มากที่สุด
6. สื่อการสอน และนวัตกรรมการสอนมีความเหมาะสม	4.65	0.48	มากที่สุด
7. ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.54	0.65	มากที่สุด
8. นักเรียนรู้สึกสนุกสนานเมื่อใช้ชุดสื่อประดิษฐ์	5.00	0.50	มากที่สุด
9. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดสื่อประดิษฐ์	4.54	0.51	มากที่สุด
10. นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.35	0.56	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.59	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละประเด็นพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อนักเรียนรู้สึกสนุกสนานเมื่อใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 5.00$, S.D = 0.50) รองลงมาอันดับสอง สื่อการสอนและนวัตกรรมการสอนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D = 0.48) และ อันดับสาม นักเรียนได้รับความรู้จากการใช้ชุดสื่อประดิษฐ์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D = 0.49)

7. สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้การเรียนการสอนในรายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมราชศึกษา มีประสิทธิภาพเมื่อนำไปจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ตามเนื้อหาสาระ สามารถทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจมากขึ้น รายละเอียดดังนี้

7.1 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียน เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ มีผลทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้น และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 สอดคล้องกับการวิจัยชั้นเรียนที่ใช้สื่อประสม เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อประสม สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยสื่อประสมและมีพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์เป็นไปในทางที่เพิ่มขึ้น (สุนันทา ยินดีรัมย์ บุญเรือง ศรีเหรียญ และชาติรี เกิดธรรม, 2557) เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พุทธประวัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดสื่อประสม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดสื่อประสมสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยชุดสื่อประสมและมีพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์เป็นไปในทางที่เพิ่มขึ้น (พระวชิรญาณ เตังวรารภกร พัทธกิจ นิลนพคุณ และบุญเรือง ศรีเหรียญ, 2558)

อย่างไรก็ตาม ในการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ มีการใช้เทคนิคการสอนและสื่อการสอนที่มีความทันสมัย ซึ่งสามารถช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นได้ เช่นเดียวกันกับการใช้สื่อประดิษฐ์ เช่น ในกรณีของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานกลุ่ม เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปและแอฟริกาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิก (Ritthikraivorakul, P., 2017) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาสังคมศึกษา สาระภูมิศาสตร์ เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 (ณัฐริณีย์ ประจิดร เอื้อส ศิลารักษ์ และ เยาวเรศ ภักดีจิตร, 2565) ในอนาคตแนวทางใหม่ในการสอนภูมิศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา ต้องคิดนอกกรอบ รวมถึงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการสอน เช่น การสอนเป็นทีม การสอนแบบสหวิทยาการ จะทำให้นักเรียนจะได้รับประโยชน์เนื่องจากจะมีความเชื่อมโยงกันกับสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น สังคมวิทยา สิ่งแวดล้อมและประวัติศาสตร์ ต้องสอนให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง รวมถึงการนำเทคโนโลยีระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) นำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาทาง

ภูมิศาสตร์ และใช้แผนที่นำทางไปสู่การสืบค้นข้อมูล (Helen D. Hazen & Heike C. Alberts, 2021)

7.2 การใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ให้ความร่วมมือในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ในการตอบคำถามกับครูผู้สอนมากขึ้น สามารถทำกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วง และชิ้นงานที่มอบหมายมีประสิทธิภาพเป็นอย่างยิ่ง ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมราชศึกษา หลังการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประชากรในทวีปยุโรป โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ จึงพบว่านักเรียนมีค่าความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อประดิษฐ์อยู่ในระดับมากที่สุด จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประดิษฐ์ อยู่ในระดับมาก

8. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างผลการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ กับผลการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนที่ได้จากการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2542). *แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นวิภารัตน์ วงศ์อยู่. (2553). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. สืบค้นจาก http://satit.mhesi.go.th/dataS/OHEC_document/201807121546.pdf
- ณัฐริณีย์ ประจิตร เอื้อส ศิลารักษ์ และ เยาวเรศ ภักดีจิตร. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา สารภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปอเมริกาเหนือ โดยใช้กระบวนการทางภูมิศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิชาการครูศาสตร์ตรสวสนันทา*. 6(1), 33-45.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- พระวชิรญาณ เต็มวารามภักทร พัทธกัณฺฐ นิพนธ์คุณ และบุญเรือง ศรีเหรียญ. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พุทธประวัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดสื่อประสม. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 9(3), 133-145.
- วัฒนาพร กระจับทุกข์. (2541). สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 1(2), 76-78.
- สุนันทา ยินดีรัมย์ บุญเรือง ศรีเหรียญ และชาตรี เกิดธรรม. (2557). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อการสอน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 8(2), 66-68.
- อาภรณ์ ชุนดี. (2563). สื่อประสมยังมีความจำเป็นหรือไม่ในยุคดิจิทัล. *วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย*, 1(1), 64-75.
- Helen, D. H. & Heike C. A. (2021) Innovative approaches to teaching in geography. *The Geography Teacher*, 18(1), 1-2, DOI: 10.1080/19338341.2020.1861549
- Puspitarini, Y. D., & Hanif, M. (2019). Using learning media to increase learning motivation in elementary school. *Anatolian Journal of Education*, 4(2), 53-60. <https://doi.org/10.29333/aje.2019.426a>
- Ritthikraivorakul, P. (2017). The Development of learning achievement and group work abilities on the geography of Europe and Africa of Mathayomsuksa 2 Students using inquiry based learning and graphic organizer technique. *Veridian E-Journal*, 10(2), 1379-1398.